

Viite: Fiva 08/01.00/2013

Valtiovarainministeriön lausunto Finanssivalvonnan luonnoksesta operatiivisen riskin hallintaa koskeviksi määräyksiksi ja ohjeiksi rahoitussektorille

Yleistä

Valtiovarainministeriöllä ei ole merkittävää huomautettavaa otsikossa mainituista määräys- ja ohjeluonnoksista lukuun ottamatta kahta yksittäistä huomiota siitä, että ohje tulisi mieluummin antaa määräyksenä. Riittävän tarkkojen valvontaviranomaisen määräyksien ja ohjeiden olemassaolo operatiivisen riskin hallinnasta, esimerkiksi maksujärjestelmistä ja jatkuvuussuunnittelusta on keskeistä luottolaitostoiminnan vakauden kannalta. Luottolaitostoiminnasta annetun lain (LLL) 9 luvun 24 §:ssä onkin operatiivista riskiä koskeva Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus.

Kohta kohdalta

Määräykset ja ohjeet vaikuttavat toimivilta. Esitämme kuitenkin Finanssivalvonnan harkintaan seuraavia teknisiä ja systemaattisia täsmennyksiä.

4.2 (7). Kohdassa oleva velvollisuus operatiivisen riskin määritelmän laadimisesta tulisi olla määräys eikä ohje ottaen huomioon LLL 19:6.1 §, jossa todetaan, että luottolaitoksen on määriteltävä, ”mitä se pitää operatiivisena riskinä”. Kohdassa (6) edellytetään jo luottolaitoksen sopeuttavan määrittelyn oman toimintansa erityispiirteisiin.

4.2 (9). Sisäisen valvonnan tarkastustehtävä on hyvä sisältyä ohjeistukseen, mutta siihen olisi hyvä lisätä myös velvollisuus raportoida havainnoista hallitukselle, mihin viitataan 4.4. (26) kohdassa. Tämän tyyppisiä velvollisuuksia koskevien kohtien kirjoitustapa voisi olla yhtenäinen: (raportointi)velvollisuus voidaan mainita hallituksen velvollisuuksia/oikeuksia koskevissa kohdissa tai sisäisen valvonnan (tai muun operatiivisen yksikön) velvollisuuksia koskevassa kohdassa, taikka molemmissa.

4.3 (13). Ottaen huomioon LLL 9:16.1 §:n vaatimus ”harvoin tapahtuvista, vakavista riskitapahtumista”, tämä painotus voisi olla hyvä mainita myös kohdassa (13).

4.3 (15). Olisiko kohdassa oikeampi käsite ”toteutumisskenaario” tai ”toteutumisnäky” eikä ”muutosskenaario”, ottaen huomioon LLL 19:20 §?

4.3 (17). Kielellinen huomio: kohdassa puhutaan ”valvottavan rakenteesta”. Kun kyse on aina oikeushenkilöstä, olisi selvempää puhua täsmällisemmin esimerkiksi ”juridisesta” tai ”toiminnallisesta” rakenteesta, mitä kyseisessä kohdassa halutaankin käsitellä, ei pelkästä rakenteesta.

4.3 (21). Kohdassa on lista keskeisistä tuotehyväksynnässä käsiteltävistä seikoista. Listasta puuttuvat maantieteellinen markkina-alue ja asiakassegmentti, jolle palvelua tarjotaan. Onko tarkoitus, että nämä sisältyvät jo johonkin alakohtaan? Jos eivät, nämä seikat tulisi lisätä listaan. Noudattamisriskin kannalta on tärkeä ottaa huomioon se, tarjotaanko tuotetta ulkomailla ja missä maissa (esim. USA:ssa tai vain EU:ssa) ja tarjotaanko palvelua e-ammattimaisille asiakkaille/sijoittajille kyseisillä maantieteellisillä alueilla.

4.4 (29). Kohdassa käsitellään raportointia koskevia rahamääräisiä rajoja. Kohdan viimeisen virkkeen sivulausetta voisi täsmentää. Toteamuksella, että vähäisellä tai läheltä piti -tilanteella ”on periaatteellista merkitystä” tarkoitettaneen ainakin sitä, että riski olisi voanut toteutua, toteutua suurena, mutta yksittäisessä tilanteessa – sattumalta – näin ei käynyt. Lause voisi kuulua esimerkiksi näin: ”—jos ne olisivat voineet toteutua alarajaa suurempana ja merkittävänä” tai muu vastaava tarkennus.

6.1 (4). Valvottavan riittävän tietohallinnon järjestämistä koskevassa kohdassa puuttuu maininta ”riittävästä voimavaroista”. Kohtaa voisi täsmentää ja käydä läpi koko määräys/ohje muutenkin siltä kannalta, että terminologia on yhtenäistä kaikissa toisiaan vastaavissa kohdissa - esimerkiksi verrata niitä kohtia, joissa kuvataan vaadittavia toimintoja ja toiminnan tasoa. Esimerkiksi kohdassa 5.2 (11) todetaan ”organisaation ja osaamisen ” sijasta, että oikeudellisen riskin hallitsemiseksi on oltava ”tarvittavat voimavarat”. Osaamisvaatimuskin on keskeistä, joten kaikkien kohtien olisi oltava keskenään johdonmukaisesti kirjoitetut.

6.1 (5) Hallituksen tietotekniikkastrategiaa koskevasta kohdasta puuttuu maininta siitä, että strategiaa on arvioitava määrävälein uudelleen. Tämä on esimerkiksi todettu kohdassa 4.2 (6), jossa käsitellään operatiivisen riskienhallinnan periaatteita, eli ylätasolla. Näin myös kohdassa 7(8) ja 8.2 (18).

Samassa kohdassa (5) todetaan, että valvottavan on seurattava tietotekniikkaan liittyviä kustannuksia. Hintamekanismia ei kuitenkaan mainita kohdassa (9), jossa mainitaan se, mikä luottolaitoksen on otettava huomioon tietotekniikkasopimuksia solmiessaan.

6.2.1 (16). Kohdassa voisi harkita täsmennystä siten, että ”omistajilla” tarkoitetaan ”sisäisiä” tai ”hallinnollisia” omistajia tms., mikäli tätä tarkoitetaan?

Jakso 8, Jatkuvuus- ja valmiussuunnittelu. Kohta 8.3 ei sisällä nykyisen standardin kohdan (24) mukaista tulkintaa Rahoitusalan poolin antaman Rahoitusmarkkinoiden varautumisohjeen noudattamisesta. Olisi kuitenkin perusteltua, että Finanssivalvonta suosittelisi operatiivista riskiä koskevassa ohjeistuksessaan, että varautumisvelvolliset noudattaisivat ”Rahoitusmarkkinoiden varautumisohjetta”. Näin kansallisesta ohjeistuksesta muodostuisi kokonaiskuva.

Kohtaa 8.3, joka käsittelee valvottavan varautumista poikkeusoloihin, koskevinä teknisinä huomioina kiinnitämme huomiota kohtiin (21) ja (22).

Kohdassa (21) viitataan pandemiaan jossain määrin harhaanjohtavasti muuna kuin valmiuslain 3 §:n tarkoittamana poikkeustilana. Se on kuitenkin nimenomaisesti mainittu valmiuslain 3.1 §:n 5-kohdassa (”...vaarallinen tartuntatauti”). Virkettä tulisi täsmentää siten, ettei tule käsitystä, että pandemia olisi ”muu kuin valmiuslaissa määritelty (poikkeusolo)”.

Kohdassa (22) mainittu valtioneuvoston päätös ei käsittele yksittäisten toimijoiden yksityiskohtaista valmiussuunnittelua, vaan siinä asetetun valmiuden tason on tarkoitettu asettavan perusteet eri toimialojen valmiussuunnitteluun, mukaan lukien rahoitusmarkkinatoimijat, mitä myös lausuntopyyntön kohteena oleva Finanssivalvonnan ohje toteuttaa. Virke olisi korjattava tältä osin.

Kohdan 8.3 kohdat 24–30 on merkitty ohjeiksi, ei määräyksiksi. Suositusluonteisuus johtaa ohjeistuksen heikkomuuteen. Esimerkiksi kohdan (28) sanamuoto johtaa siihen, ettei päätöstä tuotantojärjestelmälaitteiden maantieteellisestä sijoittelusta tarvitsisi perustaa riskianalyysiin, vaan tätä ainoastaan suositeltaisiin. Finanssivalvonnan tulisi arvioida tarkemmin, ovatko sen sitovana antamat määräykset operatiivisen riskin hallinnasta riittävän yksityiskohtaista LLL 9:16 §:n varautumisvelvollisuuden kannalta.

Ylijohtaja

Pentti Pikkarainen

Erityisasiantuntija

Marianna Uotinen

